

Size & Shape (adjectives) - big ↔ small - long ↔ short - high ↔ low - tall ↔ dwarfish - wide ↔ narrow - fat ↔ thin - dense ↔ sparse - heavy ↔ light - deep ↔ shallow - straight ↔ crooked - vast ↔ minute - round ↔ square https://jnipsa.in/	Quantity (adjectives) - many ↔ few - more ↔ less - full ↔ empty - complete ↔ incomplete - first ↔ last - one ↔ many - enough ↔ not enough - easy to get ↔ rare - equal ↔ unequal - costly ↔ cheap - plentiful ↔ scanty - double ↔ half https://jnipsa.in/	Senses (adjectives) - hot ↔ cold - hard ↔ soft - rough ↔ smooth - wet ↔ dry - sweet ↔ bitter - fragrant ↔ foul-smelling - beautiful ↔ ugly - bright ↔ dark - noisy ↔ silent - visible ↔ invisible - clear ↔ muddy - fresh ↔ stale https://jnipsa.in/
Feelings (adjectives) - happy ↔ sad - cheerful ↔ gloomy - calm ↔ angry - fearless ↔ afraid - kind ↔ cruel - content ↔ discontented - eager ↔ indifferent - patient ↔ impatient - dear ↔ disliked - pleasant ↔ unpleasant - hopeful ↔ hopeless - loving ↔ hateful https://jnipsa.in/	Character (adjectives) - good ↔ bad - virtuous ↔ wicked - truthful ↔ lying - clever ↔ foolish - learned ↔ ignorant - hard-working ↔ lazy - generous ↔ miserly - careful ↔ careless - humble ↔ arrogant - civil ↔ rude - grateful ↔ ungrateful - brave ↔ cowardly https://jnipsa.in/	Condition (adjectives) - new ↔ old - young ↔ old - clean ↔ dirty - strong ↔ weak - healthy ↔ sick - rich ↔ poor - awake ↔ asleep - alive ↔ dead - open ↔ closed - whole ↔ broken - hungry ↔ satisfied - famous ↔ unknown https://jnipsa.in/
Time & Speed (adverbs) - quickly ↔ slowly - soon ↔ after a long time - suddenly ↔ gradually - before ↔ after - now ↔ then - always ↔ never - often ↔ rarely - in the morning ↔ in the evening - by day ↔ by night - once ↔ again and again - on time ↔ late - at first ↔ at last https://jnipsa.in/	Place & Direction (adverbs) - here ↔ there - from here ↔ from there - near ↔ far - inside ↔ outside - above ↔ below - in front ↔ behind - on the left ↔ on the right - in the east ↔ in the west - everywhere ↔ nowhere - together ↔ separately - at home ↔ abroad - in the middle ↔ at the edge https://jnipsa.in/	Manner (adverbs) - well ↔ badly - loudly ↔ softly - happily ↔ sadly - easily ↔ with difficulty - truly ↔ falsely - openly ↔ secretly - very much ↔ slightly - willingly ↔ unwillingly - carefully ↔ carelessly - rightly ↔ wrongly - quietly ↔ noisily - politely ↔ rudely https://jnipsa.in/

इन्द्रियानुभवः (विशेषणानि)

- 1 उष्णः ↔ शीतः
- 2 कठिनः ↔ कोमलः
- 3 कर्कशः ↔ श्लक्ष्णः
- 4 आर्द्रः ↔ शुष्कः
- 5 मधुरः ↔ तिक्तः
- 6 सुगन्धितः ↔ दुर्गन्धितः
- 7 सुन्दरः ↔ कुरूपः
- 8 उज्ज्वलः ↔ तमोमयः
- 9 सशब्दः ↔ निःशब्दः
- 10 दृश्यः ↔ अदृश्यः
- 11 निर्मलः ↔ पङ्किलः
- 12 सद्यस्कः ↔ पर्युषितः

<https://jnipsa.in/>**परिमाणम्** (विशेषणानि)

- 1 बहुः ↔ अल्पः
- 2 अधिकः ↔ न्यूनः
- 3 पूर्णः ↔ रिक्तः
- 4 सम्पूर्णः ↔ अपूर्णः
- 5 प्रथमः ↔ अन्तिमः
- 6 एकः ↔ अनेकः
- 7 पर्याप्तः ↔ अपर्याप्तः
- 8 सुलभः ↔ दुर्लभः
- 9 समः ↔ विषमः
- 10 बहुमूल्यः ↔ अल्पमूल्यः
- 11 प्रचुरः ↔ स्वल्पः
- 12 द्विगुणः ↔ अर्धः

<https://jnipsa.in/>**आकारः** (विशेषणानि)

- 1 महान् ↔ लघुः
- 2 दीर्घः ↔ ह्रस्वः
- 3 उच्चः ↔ नीचः
- 4 उन्नतः ↔ वामनः
- 5 विस्तृतः ↔ सङ्कीर्णः
- 6 स्थूलः ↔ कृशः
- 7 घनः ↔ विरलः
- 8 गुरुः ↔ लघुः
- 9 गभीरः ↔ उत्तानः
- 10 ऋजुः ↔ वक्रः
- 11 विशालः ↔ सूक्ष्मः
- 12 वर्तुलः ↔ चतुरस्रः

<https://jnipsa.in/>**अवस्था** (विशेषणानि)

- 1 नूतनः ↔ पुरातनः
- 2 युवा ↔ वृद्धः
- 3 स्वच्छः ↔ मलिनः
- 4 बलवान् ↔ दुर्बलः
- 5 स्वस्थः ↔ रुग्णः
- 6 धनी ↔ निर्धनः
- 7 जागृतः ↔ सुप्तः
- 8 जीवितः ↔ मृतः
- 9 विवृतः ↔ पिहितः
- 10 अखण्डः ↔ भग्नः
- 11 बुभुक्षितः ↔ तृप्तः
- 12 प्रसिद्धः ↔ अज्ञातः

<https://jnipsa.in/>**स्वभावः** (विशेषणानि)

- 1 उत्तमः ↔ अधमः
- 2 सज्जनः ↔ दुर्जनः
- 3 सत्यवादी ↔ मिथ्यावादी
- 4 चतुरः ↔ मूर्खः
- 5 विद्वान् ↔ अज्ञः
- 6 उद्यमी ↔ अलसः
- 7 उदारः ↔ कृपणः
- 8 सावधानः ↔ असावधानः
- 9 विनीतः ↔ उद्धतः
- 10 सभ्यः ↔ असभ्यः
- 11 कृतज्ञः ↔ कृतघ्नः
- 12 वीरः ↔ भीरुः

<https://jnipsa.in/>**भावाः** (विशेषणानि)

- 1 सुखी ↔ दुःखी
- 2 प्रसन्नः ↔ खिन्नः
- 3 शान्तः ↔ क्रुद्धः
- 4 निर्भयः ↔ भीतः
- 5 दयालुः ↔ क्रूरः
- 6 सन्तुष्टः ↔ असन्तुष्टः
- 7 उत्सुकः ↔ उदासीनः
- 8 धीरः ↔ अधीरः
- 9 प्रियः ↔ अप्रियः
- 10 सुखदः ↔ दुःखदः
- 11 आशावान् ↔ निराशः
- 12 स्नेही ↔ द्वेषी

<https://jnipsa.in/>**रीतिः** (क्रियाविशेषणानि)

- 1 सुष्ठु ↔ दुष्ठु
- 2 उच्चैः ↔ नीचैः
- 3 सुखेन ↔ दुःखेन
- 4 अनायासेन ↔ कष्टेन
- 5 सत्यम् ↔ मिथ्या
- 6 प्रकाशम् ↔ रहः
- 7 अतीव ↔ ईषत्
- 8 स्वेच्छया ↔ अनिच्छया
- 9 सावधानम् ↔ असावधानम्
- 10 उचितम् ↔ अनुचितम्
- 11 तूष्णीम् ↔ सशब्दम्
- 12 सविनयम् ↔ अविनयेन

<https://jnipsa.in/>**स्थानं दिशा च** (क्रियाविशेषणानि)

- 1 अत्र ↔ तत्र
- 2 इतः ↔ ततः
- 3 समीपे ↔ दूरे
- 4 अन्तः ↔ बहिः
- 5 उपरि ↔ अधः
- 6 पुरतः ↔ पृष्ठतः
- 7 वामतः ↔ दक्षिणतः
- 8 पूर्वतः ↔ पश्चिमतः
- 9 सर्वत्र ↔ कुत्रापि न
- 10 सह ↔ पृथक्
- 11 गृहे ↔ विदेशे
- 12 मध्ये ↔ प्रान्ते

<https://jnipsa.in/>**कालः वेगः च** (क्रियाविशेषणानि)

- 1 शीघ्रम् ↔ मन्दम्
- 2 अचिरेण ↔ चिरेण
- 3 सहसा ↔ शनैः शनैः
- 4 पूर्वम् ↔ पश्चात्
- 5 इदानीम् ↔ तदा
- 6 सदा ↔ कदापि न
- 7 प्रायः ↔ क्वचित्
- 8 प्रातः ↔ सायम्
- 9 दिवा ↔ नक्तम्
- 10 सकृत् ↔ पुनः पुनः
- 11 यथासमयम् ↔ विलम्बेन
- 12 आदौ ↔ अन्ते

<https://jnipsa.in/>